

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2022/23

Destinace (země, město): Velká Británie, Glasgow

Jméno, příjmení: Kristýna Dufková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): University of Glasgow, School of Modern Languages & Cultures

Na University of Glasgow je český jazyk vyučován v rámci lektorátu českého jazyka a literatury, který je začleněn do School of Modern Languages and Cultures, stejně jako i lektoráty dalších slovanských jazyků. Češtinu mohou studenti studovat v rámci literárněvědného oboru Comparative Literature. Možnost seznámit se se základy českého jazyka mají však i studenti jiných oborů, pokud si zvolí češtinu jako cizí jazyk (příp. jeden z cizích jazyků). Je tak běžné, že češtinu studují studenti zcela jiných oborů, např. informatiky, psychologie, filozofie, historie, ale třeba i biochemie aj. V kurzech se proto setkávají studenti s nejrůznějšími zájmy a cíli, studijní skupiny jsou pak velmi dynamické.

Češtinu je v Glasgow možné studovat na různých úrovních, od úplných začátečníků až po úroveň pokročilí (tedy B2/C1), setkat se lze i se studenty, jejichž čeština je na úrovni rodilých mluvčích a potřebují v rámci individuální výuky vysvětlit a procvičit specifické oblasti (čárky ve větách, formální vyjadřování, fráze). Studenti v kurzech začátečníků se většinou s českým jazykem (případně se slovanským jazykem vůbec) setkávají poprvé, pro některé z nich je to také první kontakt s flektivním jazykem. Po absolvování tohoto dvousemestrálního kurzu jsou schopni se v češtině domluvit na základní úrovni, rozumějí jednoduchým textům a dokážou vést konverzace o každodenních tématech. Nejpokročilejší skupinu pak tvoří studenti, kteří se českým jazykem zabývají již delší dobu a většinou také češtinu používají ke svým projektům, disertacím a jiným závěrečným pracím. Pokud by zde lektorát českého jazyka neexistoval (jako

jediný ve Skotsku), tyto studenty bychom ztratili a zároveň bychom byli ochuzeni o jejich analýzy české/československé kultury a středoevropských dějin. V tomto ohledu je potřeba vyzdvihnout důležitost Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí a jeho podporu, bez níž by nebylo možné v Glasgow (potažmo ve Skotsku) tyto projekty a práce realizovat. Přišli bychom tak např. o práci *The Black Experience in 1960s Czechoslovak Cinema* zaměřenou na vztahy mezi Československem a subsaharskou Afrikou v 60. letech 20. století a na zobrazování subsaharských Afričanů v československých vizuálních médiích; nebo o práci s názvem *Concealment During the Holocaust: An Analysis of Jews' Attempts to Evade Detection and Deportation in the Protectorate of Bohemia and Moravia*, v níž jsou zkoumány deníkové zápisy českých Židů; nebo o práci *Surrealism, Dreams and Other Realities: an Analysis of Imaginary Spaces in Cinema and their Contribution to Metaphysics*, která se týká českého surrealismu.

Na Univerzitě v Glasgow je akademický rok rozdělen na dva semestry po 11 týdnech, po nichž následují zkoušková období.

Zkoušky v tomto roce proběhly jak online (ústní zkoušky studentů kurzu Czech 1), tak prezenčně (ústní zkoušky ostatních studentů a písemné zkoušky všech studentů). Studenti byli na zkoušky dobře připraveni, hodnocení jejich výkonů ve většině případů nebylo horší než úroveň A (dle fakultní stupnice se jedná o rozmezí A 22–A 18).

Výuka probíhá v malých skupinkách, je tedy možné se věnovat v rámci hodiny (ale i mimo hodiny) individuálně každému studentovi a studenti takový přístup oceňují. Výuka českého jazyka na Univerzitě v Glasgow je již tradičně hodnocena velice kladně.

Ve výuce používáme primárně učebnice *Czech Step by Step* a *Czech it UP!*, časopis *Ahoj* a aktivity z publikace *Jazykové hry a aktivity A1.1*. Kromě toho využíváme hojně audií a videí, např. *Krátké české zprávy*, *Dream Prague*, *Tady Gavin*, *Because Czech is Cool*, *Honest Guide* aj.

Pro procvičování jazykových dovedností mají studenti k dispozici cvičení v *Moodlu*, procvičovali však češtinu i za pomoci úkolů a cvičení, které jsem jim posílala, příp. zadávala v hodině. Velmi aktivní byli v online skupinové konverzaci, kam jsem posílala jednotlivé drobnější úlohy na zamyšlení. Studenti mají možnost využívat online opakovacích testů, online kartičky se slovní zásobou, stejně jako interaktivní prezentace s vysvětlením některých gramatických jevů.

V adventním období využívali připravený adventní kalendář s odkazy na české tradice, zvyky, koledy apod.

Lektorka má k dispozici pracovnu (společně s polskou lektorkou a ruským lektorem) s počítačem, má možnost tisknout a skenovat na společné tiskárně. Přístup do budovy je lektorce umožněn 24 hodin denně v pracovní dny i o víkendech. Taktéž může využívat služeb knihovny, která je svým počtem tištěných i elektronických knih a přístupem k odborným časopisům badatelským rájem.

Ve zprávě z minulého akademického roku byla vyjádřena obava ohledně snižování hodin u kurzu Czech 2, nakonec se však podařilo uhájit standardní čtyřhodinovou dotaci, z čehož mají radost jak studenti, tak i lektorka.

V rámci setkání zaměstnanců a vyučujících se studenty, na nichž se každý semestr ve velmi otevřené atmosféře diskutuje o nejrůznějších problémech, obavách a starostech, se lektorka nesešla s žádnými námitkami či stížnostmi, které by se týkaly kurzu češtiny či jí samé.

V současnosti se vyskytují pouze dva problematické body lektorského působení v Glasgow. Prvním z nich je pobrexitová situace, kdy pro výkon práce je nutné mít status usedlíka (nebo britské občanství), nebo získat pracovní vízum, což je s ohledem na to, že lektor nemá podepsanou smlouvu přímo s univerzitou, velmi složité. Dalším problémem je ubytování. Univerzita nenabízí ani možnost ubytování, ani finanční příspěvek. Kritický nedostatek ubytovacích kapacit v Glasgow (jak na kolejích, tak i v privátním sektoru) ruku v ruce se zvyšujícími se nájmy již v tomto roce zapříčinily krizi, která se bude v dalších letech pravděpodobně prohlubovat.

Studenti z Glasgow se tradičně účastní letních škol českého jazyka v ČR. V tomto roce na letní školy vyjeli dva studenti, a to na letní školu v Brně a letní školu v Poděbradech.

Za další úspěch lze považovat to, že se dvě studentky po absolvování bakalářského studia na Univerzitě v Glasgow, v rámci nichž měly obě český jazyk pouze jako volitelný předmět, rozhodly studovat magisterské studium na Univerzitě Karlově v Praze, byly přijaty a chystají se od září nastoupit (budou ale studovat v angličtině).

Se studenty jsme se v rámci akademického roku zúčastnili dvou univerzitních akcí. Přispěli jsme k úspěchu *Christmas Party*, na niž si studenti připravili kostýmy Mikuláše, čerta a anděla a napekli cukroví a na které jsme představili české adventní období i české a valašské Vánoce

(zpěv koled nemohl chybět). Byli jsme také přítomni akce *Eat Your Culture*, kam každý ze studentů přinesl nějaké české jídlo i pití (chlebičky, bramboráky, perníčky, bábovku, meruňkový koláč, pivo). Obě tyto akce výrazně utužily studentský kolektiv a upoutaly pozornost studentů ostatních oborů.

Byla distribuována dvě čísla časopisu, který jsme se studenty založili a „vydali“. Obě čísla jsou k nalezení na následujících odkazech:

11/2022: https://www.canva.com/design/DAFRxpj_6Uo/H1yyYYXwoWj1Zox8cyj4kA/edit

03/2023: <https://www.canva.com/design/DAFZuLDHzm8/DkC3A73Cxl75OhAAIS0B4g/edit>

V tvorbě časopisu budeme pokračovat i v následujícím roce.

Dá se usuzovat, že lektorát na Univerzitě v Glasgow má pro studenty velký přínos. Studenti jsou aktivní, nadšení a pracovití. A právě pro ně má smysl výuku vést co nejlépe a rozvíjet je všestranně. Studenti mají možnost poznat nejen český jazyk a zdokonalit své jazykové dovednosti, ale i vhlédnout do české kultury, literatury, do středoevropských dějin a do základů lingvistiky. Takové znalosti, zkušenosti i dovednosti mohou pozitivně ovlivnit jejich profesní i osobní život a přispět k mezinárodnímu porozumění a spolupráci.

Lektorka by ráda vyjádřila své upřímné poděkování Janu Čulíkovi, Mirně Šolić a Kataríně Čermákové za jejich přínos českým studiím v Glasgow, za úsilí, které vynakládají pro zachování lektorátu českého jazyka, a za neustálou podporu.

Glasgow 6. srpna 2023

Mgr. Bc. Kristýna Dufková, Ph.D.